

Ale každý je pokúšaný od svojej žiadosti, vyvlačovaný a vábený,

a potom žiadosť, keď počne, rodí hriech,

a hriech, keď je vykonaný, plodí smrť.

Jakub 1:14-15

Smrť je v reťazci žiadosť – hriech – smrť posledným ohnivkom. Smrť sa stala súčasťou reality tohto sveta, týka sa každého jedného človeka. Smrť je opakom života. Smrť sa prejavuje v troch aspektoch. Potrebujeme správne porozumieť týmto trom aspektom smrti. Venujeme sa im v tomto článku.

Pôvod smrti

Je veľmi dôležité uvedomiť si, že smrť nebola súčasťou Božieho stvorenia. Keď Boh dokončil dielo stvorenia, všetko bolo veľmi dobré. Smrť neexistovala. Smrť, choroby, trápenie a porušenie neboli súčasťou Božieho plánu pre tvorstvo. Treba si uvedomiť, že za pôvod smrti je zodpovedný človek (prvý človek, Adam): „Preto ako skrze jedného človeka vošiel hriech do sveta a skrze hriech smrť, a tak prešla smrť na všetkých ľuďí...“ (Rímskym 5:12). Pre prestúpenie Adama vošla do sveta smrť. Smrť zasiahla nielen všetkých ľudí, ale aj celé tvorstvo (presnejšie: zemskú sféru tvorstva^{A)}). Aj zvieratá zomierajú pre prestúpenie Adama. Spolu so smrťou vošli do sveta aj choroby, porušenie a utrpenie ako sprievodné javy smrti. Adam je ten, kto spôsobil, že celý svet je zasiahnutý smrťou a že smrť, ktorá ničí život, sa stala neoddeliteľnou súčasťou života.

Adam v dobe pred pádom do hriechu bol v stave prvotnej svätosti a potenciálnej nesmrteľnosti, lebo v tejto dobe sa nedopustil žiadneho prestúpenia (hriechu). Nebola v ňom žiadna nepravosť (hriech). Pretože nebolo hriechu, nebola ani smrť, lebo podľa Písma jediným dôvodom (príčinou) pre smrť je hriech. Keďže nebola príčina (hriech), nebol ani jej dôsledok (smrť). Preto smrť pred Adamovým pádom nebola súčasťou ľudského bytia. Fyzický život mu zabezpečovalo ovocie stromov rajskej záhrady. A potencionalnu nesmrteľnosť mu podľa všetkého zabezpečovalo ovocie stromu života (1. Mojžišova 2:9, 3:22).^{B)} Smrť do života človeka (Adama) vstúpila až jeho neposlušnosťou prikázaniu, ktoré mu dal Boh (2:16-17, 3:6-7).

^{C)}

Smrť do ľudského rodu vstúpila ako dôsledok hriechu (Rímskym 5:12) a Písmo ju aj po všetkých stránkach dáva do súvisu iba s hriechom – hriech je jedinou príčinou (dôvodom) pre smrť. Smrť je trestom (mzdou) za hriech (1. Mojžišova 2:17; Rímskym 6:23). Smrť ako trest za hriech má väčší rozsah než len fyzická smrť, ktorú poznáme zo skúsenosti.

^{1), 9)}

Smrť je odplatou (trestom) za hriech pod zmluvou skutkov – vzťah zákona a smrti

Ako začala existovať smrť? Smrť je Boží trest za hriech spáchaný pod zmluvou skutkov. Smrť vstúpila do tvorstva Božím zásahom – vykonaním trestu za prestúpenie. Smrť je Božím

spravodlivým trestom za hriech. Hriech spáchal Adam, a preto Adam nesie zodpovednosť (vinu) za pôvod smrti. Smrť však dal Boh ako svoj trestný zásah a dal ju do celého tvorstva, pretože Adam bol ustanoveným vládcom/správcom nad celým tvorstvom, nad Božím stvoreným kráľovstvom (pozri článok „2. časť: Hriech“ na strane 4 tohto čísla). Bez porozumenia tejto kľúčovej pravdy je svet nepochopiteľný. Táto pravda je kľúčová aj pre porozumenie všetkých aspektov spásy.

Boží trestný výrok „odplata za hriech je smrť“ je súčasťou Božieho zákona a platí vždy len pod zmluvou skutkov. Adam bol daný pod zmluvu skutkov.^{D)} Zmluvu prestúpil a okamžite nastúpil trest za prestúpenie zmluvy. Pretože Adam reprezentoval v tejto zmluve všetkých ľudí a celé tvorstvo, trest – smrť a porušenie – prešiel na všetkých ľudí a zasiahol celé tvorstvo. Kľúčové verše, ktoré zjavujú túto pravdu, sú Rímskym 5:13-14: „Lebo aj do zákona bol hriech na svete, ale hriech sa nepočíta, keď nie je zákon. Ale smrť jednako kraľovala od Adama až po Mojžiša i nad tými, ktorí nehrešili podobným prestúpením ako Adam...“ Táto pasáž vysvetľuje, aké dôležité a zástupné (reprezentujúce) postavenie mal Adam. V prvej zmluve skutkov zastupoval všetkých svojich potomkov (a dokonca celé tvorstvo, ktoré mu bolo zverené do správy). Od Adama po Mojžiša neuzavrel Boh s človekom žiadnu inú zmluvu skutkov. Aj od Adama po Mojžiša ľudia hrešili svojimi vlastnými hriechmi, ale tieto verše hovoria, že ľudia zomierali v dôsledku Adamovho hriechu a nie v dôsledku svojich vlastných hriechov.

E)

Je to vyjadrené slovami, že „aj do zákona (rozumej: Mojžišovho zákona) bol hriech na svete, ale hriech sa nepočíta, keď nie je zákon“, a tiež aj „ale smrť jednako kraľovala od Adama až po Mojžiša i nad tými, ktorí nehrešili podobným prestúpením ako Adam“. Zhrňme si to. Ľudia od Adama po Mojžiša nezahrešili takým hriechom ako Adam. Pritom hriechy, ktorými hrešili, sa im nepočítali (neniesli za ne vinu), pretože ešte nebol daný zákon (Mojžišov zákon – ako druhá zmluva skutkov). Prečo potom zomierali, čiže brali smrť ako odplatu za hriech? Jediná možná odpoveď je, že Boh im počítal Adamov hriech, čiže niesli vinu za Adamovo prestúpenie prvej zmluvy skutkov.

Toto by sa nám ľuďom mohlo javiť ako nespravodlivé. Prečo by som ja mal niesť vinu za niečo, čo som nespáchal? Nie je to nespravodlivé, pretože v Adamovi sme zhrešili všetci (Rímskym 5:12). Teda spravodlivé to je. Ale aby ani jeden jediný človek nebol na pochybách, prišiel čas,

keď Boh dal pod zmluvu skutkov všetkých ľudí^{F)} ako jednotlivcov – dal Mojžišov zákon. Mojžišov zákon je druhá zmluva skutkov, ktorá je svojím spôsobom zopakovaním prvej zmluvy skutkov. Účelom Mojžišovho zákona je odkryť hriech a vinu každého jedného človeka ako jednotlivca. Funkciou Mojžišovho zákona ako zmluvy skutkov je odkryť hriech – a vinu zaň – u každého jednotlivca, u každého jedného človeka, aby bol každý bez výhovorky: „A vieme, že všetko, čo hovorí zákon, vraví tým, ktorí sú pod zákonom, aby boli zapchaté každé ústa, a celý svet aby bol vinný Bohu“ (Rímskym 3:19).

Výsledok prvej zmluvy skutkov je, že všetci zhrešili a všetci zomierajú. Výsledok druhej zmluvy skutkov je rovnaký – všetci zhrešili a všetci zomierajú. Avšak teraz už každý vie, že zomiera pre svoju vlastnú vinu, za svoje vlastné hriechy. Keď verš Rímskym 3:23 oznamuje: „Lebo nielo rozdielu, lebo všetci zhrešili“, tak sa odkazuje na to, že všetci zhrešili ako jednotlivci daní pod (Mojžišov) zákon. Keď verš Rímskym 5:12 oznamuje, že „všetci zhrešili“, tak sa odkazuje na to, že všetci zhrešili v Adamovi.

Byť pod zákonom (Mojžišovým zákonom ako zmluvou skutkov) znamená byť v službe smrti (2. Korintským 3:7). Zákon ako zmluva skutkov je litera, ktorá zabíja (2. Korintským 3:6). Zákon (Mojžišov) dokáže len odkryť hriech jednotlivca, usvedčiť, odsúdiť a zabiť (Rímskym 3:20). Zákon (Mojžišov) nedokáže človeka učiniť spravodlivým, nedokáže dať život (Galatským 3:21).

To, že Mojžišov zákon bol daný ako zmluva skutkov na to, aby sa každému započítal jeho vlastný hriech, je zjavené aj v Rímskym 7:8-11: „Ale hriech dostanúc príčinu skrze prikázanie spôsobil vo mne všelijakú žiadosť; lebo bez zákona je hriech mŕtvy. A ja som kedysi žil bez zákona, ale keď prišlo prikázanie, hriech ožil, ale ja som zomrel, a ukázalo sa, že prikázanie, ktoré mi malo byť na život, to isté mi bolo na smrť. Lebo hriech dostanúc príčinu skrze

prikázanie zviadol ma a skrzeň zabil.“ Keď prišiel zákon (Mojžišov), prestalo platiť, že „hriech (rozumej: hriech jednotlivca) sa nepočíta, keď nie je zákon“ (Rímskym 5:13). Naopak, s príchodom zákona začalo platiť, že hriech každého jedného človeka sa mu počíta a dôsledkom je smrť ako odplata za hriech. Preto zákon, ktorý je sám osebe svätý a dobrý, vyžaduje od človeka spravodlivosť a má človeka priviesť k spravodlivosti, výsledkom čoho má byť život, pôsobí presný opak – zákon odsudzuje a zabíja. Vzťah medzi hriechom, zákonom a smrťou je nasledovný: hriech ožíva cez zákon („hriech dostáva príčinu skrze prikázanie...“ – Rímskym 7:11). Je to hriech, ktorý zabíja. Pretože hriech je zvrchovane hriešny, dokáže využiť dobrý, spravodlivý a svätý zákon na to, aby zabil. Takto sa zákon stáva tým prostriedkom, ktorý zabíja. Vzťah hriechu, zákona a smrti opisuje Božie slovo takto: „Osteň smrti je hriech, a moc hriechu je zákon“ (1. Korintským 15:56).

Všetky tri aspekty smrti

Prvé, čo by sme si mali uvedomiť, je, že dôsledkom Adamovho hriechu je smrteľnosť – človek (Adam) sa stal smrteľnou bytosťou. Smrť je trest, ktorým sa mení prirodzenosť ľudskej bytosti – človek sa z nesmrteľného stáva smrteľným. To znamená, že po nejakom čase, v určitom veku, človek fyzicky zomiera a nie je viac na tomto svete. Človek však neprestáva jestvovať. Človek nie je anihilovaný. Fyzická smrť znamená zánik zemskej existencie človeka. Pri fyzickej smrti sa oddelí nemateriálna stránka ľudskej bytosti (duch/duša) od materiálnej stránky (fyzického tela).

Druhé, čo si všimneme, je, že pád do hriechu má dopad aj na duchovnú stránku ľudskej bytosti. Človek zomrel duchovne, smrť poznačila jeho vzťah s Bohom, poškodila jeho spoločenstvo s jeho Stvoriteľom. Od Adamovho pádu sa každý človek rodí na túto zem duchovne mŕtvy. Človek sa počas svojho pozemského života nachádza v stave duchovnej smrti (ak nie je od smrti zachránený Spasiteľom Ježišom Kristom).

Smrteľnosť a duchovná smrť stále ešte nepredstavujú všetky aspekty smrti. Po fyzickej smrti človeka čaká súd a konečný trest za hriech – večné zatratenie preč od Božej tváre v ohnivom jazere. Tento aspekt smrti, ktorý je večný, Písmo nazýva „druhá smrť“. Smrť je prvým (už pri narodení) a aj tým posledným údelom v živote človeka na tejto zemi, a ešte aj po smrti ho čaká zase len smrť – druhá smrť – a to až na veky v odlúčení od jeho Stvoriteľa. Fyzickou smrťou človek prechádza z časnosti do večnosti, kde ho čaká druhá (večná) smrť (ak nie je od smrti zachránený Spasiteľom Ježišom Kristom).

Duchovná smrť

Smrť, ktorá nastala hneď v okamihu Adamovho prestúpenia, bola duchovná smrť.^{G)} Touto smrťou zomrel – zomrel hneď ako prestúpil Boží príkaz o nejedení ovocia zo stromu poznania dobrého a zlého. Človek, stvorený ako živá duša v tele, bol stvorený pre spoločenstvo s Bohom, svojím Stvoriteľom. Zdrojom jeho duchovného života bol Boží život a jeho zaopatrovateľom bol Boh. Boh prichádzal k Adamovi do stvoreného materiálneho sveta, do rajskej záhrady, do ktorej ho umiestnil (1. Mojžišova 2:8) a kde ho zabezpečil všetkým potrebným. Pádom do hriechu človek (Adam a s ním aj všetci jeho potomkovia) stratil tento pôvodný Boží život. Stratil aj spoločenstvo s Bohom, ktoré zažíval pred pádom v rajskej záhrade. Jeho duchovný stav sa zmenil z pôvodného na taký, ktorý Božie slovo opisuje ako „mŕtvy vo svojich hriechoch a prestúpeniach“. Zmenil sa z „pôvodne duchovného človeka“ na „telesného človeka“. Jeho prirodzenosť sa zmenila z duchovnej na telesnú. Telesná prirodzenosť znamená stratu vzťahu s Bohom, stratu spoločenstva s Bohom, pretože telesný človek toho nie je schopný, pretože nechápe duchovnú realitu: „Ale telesný človek nechápe vecí Ducha Božieho, lebo sú mu bláznovstvom, a nemôže ich poznať, lebo sa majú duchovne posudzovať“ (1. Korintským 2:14). Telesná prirodzenosť je hriešna prirodzenosť (pozri článok Telesný a duchovný človek, zdroj 10). Hriešna prirodzenosť znamená, že hrešiť je človeku vlastné, prirodzené. Duchovná smrť je vyjadrená aj opisom, že človek sa stal „telom“ (1. Mojžišova 6:3), je telesný a nemajúci ducha (Júda 1:19), blúdi (1. Mojžišova 6:3). Priamy dôsledok duchovnej smrti je, že Adam bol vylúčený zo spoločenstva s Bohom. Bol vyhnaný z rajskej záhrady, aby nemal prístup k stromu života. V tomto zmysle učia novozmluvné Písma: tí, ktorí sú oddelení od Krista, sú Bohu odcudzení a vzdialení od života v ňom (Efezským 4:17-18, čítaj už od verša 11), sú duchovne mŕtvi.

Duchovná smrť pre Adama (človeka) znamenala okamžitú stratu spoločenstva s Bohom a stratu podielu na Božom živote, na živote s Bohom (Rímskym 3:10-18, 5:14). Duchovným zomretím sa človek stal duchovne mŕtvy vo svojich hriechoch, previneniach a v neobrezanosti tela. Stal sa duchovne nefunkčným, neužitočným, čiže mŕtvym pre Boha a jeho kráľovstvo (Rímskym 3:12). Človek stratil nielen obecnosť s Bohom, ale aj prvopočiatočnú svätosť a spravodlivosť, ktorú mal pri stvorení, teda stratil bezúhonnosť, stratil morálku. Spolu s odlúčením od Boha sa človek stal odlúčeným od poznania duchovných právd, od poznania duchovnej reality (1. Korinským 2:14). Blúdi svetom bez poznania pravdy, lebo je len telo (1. Mojžišova 6:3). Len skrúšenie a bieda je na jeho cestách (Rímskym 3:16, 3:10-18).

Každý človek, ako Adamov potomok, sa rodí už ako duchovne mŕtvy. To je jeho pretrvávajúci stav. V tomto stave, mŕtvy vo svojich previneniach a hriechoch, pretrváva až do okamihu uverenia evanjeliu. Kto evanjeliu za celý svoj život neuverí, jednorazovú udalosť, akt fyzickej smrti, podstupuje ako duchovne mŕtvy a v tomto stave zotrúva (ako nemateriálna ľudská bytosť) aj vo večnosti, kde po súde pred veľkým bielym trónom prebýva ďalej v stave druhej smrti (Zjavenie 20:14-15; Marek 9:44).⁹⁾

Fyzická smrť

Fyzická smrť je údel každého človeka. Adam nezomrel fyzicky v deň, v ktorom prestúpil prikázanie. Táto smrť prišla až neskôr. Od Adamovho pádu je každému jednému človeku uložené raz zomrieť (Židom 9:27). Boh každému človeku vymeral počet dní jeho zemskeho života (Kazateľ 5:18). V okamihu fyzickej smrti sa od fyzického tela, čo je celá materiálna viditeľná zložka človeka (Židom 5:7), oddeľuje neviditeľná duchovná zložka (duch a duša) a telo

sa vracia späť do zeme, do zemského prachu (1. Mojžišova 3:19). Niekedy je duchovná zložka človeka pomenovaná jedným slovom duch a niekedy duša. Bez ducha (duchovnej zložky) je telo mŕtve, je len prach (Jakub 2:26).

Živá ľudská bytosť je v Písme, najmä v Starom zákone, označovaná pojmom duša, resp. živá duša a zároveň sa týmto pojmom označuje aj neviditeľná nemateriálna zložka človeka, ktorá je spojená s fyzickým telom a konkrétne s krvou (3. Mojžišova 17:11). Duša v spojení s krvou (materiálnym telom) je synonymom života ako kontrast k (už) neživej (zomrelej) hmote/matérii (1. Mojžišova 9:3-6; 3. Mojžišova 17:11) – v tomto zmysle je duša výrazom pre život. Tento život sa ruší fyzickou smrťou (1. Mojžišova 35:11) – duša sa oddelí od krvi (od matérie, od tela), a tým fyzický život človeka zaniká. Oddelenie duše od krvi je aktom fyzického zomretia, je to fyzická smrť (Skutky 20:10).

Druhá smrť

Najhroznejším dôsledkom hriechu je druhá smrť,⁹⁾ ako o nej učí Písmo napr. vo veršoch Zjavenie 2:11, 20:14. Týmto výrazom druhá smrť sa označuje večné zahynutie. Každému človeku je uložené raz zomrieť, a potom súd (Židom 9:27). Trest vymeraný na tomto súde tým, ktorí počas svojho pozemského života neuverili v evanjelium Ježiša Krista (hriešnikom), je druhá smrť, čiže ohnivý jazero (Zjavenie 20:11-15).

V ohnivom jazere skončia aj diabol a jeho anjeli.^{H)} O páde satana a páde anjelov, ktorých so sebou strhol, Písmo veľa neodkrýva, ale odkrýva to, že konečný údel satana a jeho anjelov je

ohnivé jazero. Ich definitívnym trestom, napriek tomu, že tieto bytosti nemajú telo a neprišla na nich fyzická smrť, je ohnivé jazero. Ohnivé jazero je pre nich trestom za ich pád – večným trestom. V Matúšovi 25:41 sa hovorí o večnom ohni, pripravenom diablu a jeho anjelom; o večnom treste ako protiklade k večnému životu (25:46). Konečné prebývanie človeka vo večnosti, ktorý neuveril evanjeliu, Biblia popisuje pojmami ako večné trápenie, večné zatratenie, večné odlúčenie, večné zahynutie a pod. Toto by každého človeka malo viesť k hlbokému zamysleniu o smrti a živote, o odsúdení a spáse.

Spasenie si vyžaduje druhého a posledného Adama

Aby mohol byť človek zachránený od smrti v celom jej rozsahu, od jej troch aspektov, musí Spasiteľ mať také isté postavenie ako mal prvý človek Adam – musí ako vládca a kráľ zastupovať celý svoj ľud a celé zemské stvorenstvo/tvorstvo. Preto Spasiteľ Kristus musel prísť na svet ako druhý Adam (a zároveň posledný Adam, pretože iného niet a iný ani nebude potrebný). Tak ako Adam (v postavení prvého Adama) priviedol hriech a smrť na celý svoj ľud (všetkých ľudí, všetkých svojich biologických potomkov), rovnako tak Kristus (v postavení druhého Adama, ako Pán z neba) priviedol spravodlivosť a život (vzkriesenie) na celý svoj ľud (všetkých, ktorí sú v ňom, ktorí majú jeho Ducha). Skrze Adama prišlo odsúdenie na všetkých ľuďoch, skrze Krista prišlo ospravedlnenie pre všetkých uverivších v evanjelium Ježiša Krista. Skrze Adama prišlo kraľovanie smrti nad všetkými ľuďmi, skrze Krista prišlo kraľovanie v živote pre tých, ktorí dostávajú hojnosť milosti a daru spravodlivosti. Skrze Adama prišlo kraľovanie hriechu v smrti na všetkých ľuďoch, skrze Krista prišlo kraľovanie milosti skrze spravodlivosť cieľom večného života pre všetkých uverivších v evanjelium. To je výpoveď Božieho slova v Rímskym 5:12-21.

Tak, ako za pôvodom smrti stojí prvý človek, Adam, tak za odstránením smrti stojí druhý a

posledný Adam, Kristus: „Lebo pretože skrze človeka smrť, skrze človeka i zmŕtvychvstanie mŕtvych“ (1. Korintským 15:21, pozri aj Židom 9:26).

Vzkriesenie – záchrana od smrti

Záchranou od smrti je vzkriesenie. Človek potrebuje spásu, záchranu od smrti v celom jej rozsahu. Spása v Kristovi obsahuje duchovné vzkriesenie (Kolosenským 3:1), oživenie spolu s Kristom, ktoré rieši duchovnú smrť, ako aj vzkriesenie tela (Rímskym 8:11), ktoré rieši fyzickú smrť. Spaseným druhá smrť neublíži (Zjavenie 20:6), pretože v Kristovi dostávajú večný život. Spása v Kristovi obsahuje aj vyslobodenie tvorstva od služby porušenia (Rímskym 8:19-22).

Smrť je porazená

Pán Ježiš Kristus svojou smrťou porazil smrť: „... zjavením sa nášho Spasiteľa Ježiša Krista, ktorý zahladil smrť a vyviedol na svetlo život a neporušiteľnosť skrze evanjelium“ (2. Timoteovi 1:10). Smrť má nielen svoj počiatok, ale má aj svoj koniec: „Ako posledný nepriateľ bude zničená smrť“ (1. Korintským 15:26).

Záchrana od smrti si vyžaduje, aby sme zomreli spolu s Kristom a vstali spolu s Kristom

Kristus, Boží Syn, musel prísť na svet v tele ako Syn človeka a narodiť sa ako Žid pod Mojžišov zákon, aby namiesto nás zástupne naplnil zákon (Mojžišov) a vytrpel trest za hriech pod zmluvou skutkov. Musel byť bezvadným Božím Baránkom, bez vlastného hriechu, aby mohol zomrieť za tie naše. Ak sme v neho uverili ako v Spasiteľa hriešnikov, tak to znamená, že sme spolu s ním zomreli na golgotskom kríži – zomreli sme hriechu (Rímskym kapitola 6) a zomreli sme zákonu (Rímskym kapitola 7). Hriechu sme museli zomrieť, pretože odplata za hriech je smrť. Zákonu sme museli zomrieť, pretože zákon je litera, ktorá odsudzuje a zabíja. Len smrťou – súc stotožnený s Kristom – môže človek uniknúť smrti v celom jej rozsahu. Kristus prišiel na svet, aby zahladil smrť a dal hojnosť života.

Súc stotožnení s Kristom sme spolu s ním nielen vstali do novoty života (Rímskym 6:4), čo je duchovné vzkriesenie, ale budeme vzkriesení aj do večného života (Rímskym 6:5, 6:8) v oslávenom nebeskom tele, čo je vzkriesenie tela (1. Korintským 15:35-54; Kolosenským 3:3-4). Spolu s Kristom sme boli vzkriesení do novoty života a spolu s ním posadení v ponebeských oblastiach (Rímskym 6:4-5; Efezským 2:6).

Záver

Smrť ako dôsledok hriechu zahŕňa večnú záhubu, večné zatratenie. Keby Adam bol zostal poslušný Božiemu prikázaniu z 1. Mojžišovej 2:17, výsledkom by bol večný život. Namiesto toho však ako dôsledok neposlušnosti vstúpila do života človeka smrť v celom svojom rozsahu. Novozmluvné písmo o tých, ktorí neveria v evanjelium, oznamuje, že títo ponесú pomstu, večné zahynutie, preč od tváři Pánovej a od slávy jeho mocnosti (2. Tesalonickým 1:9).¹⁾ Večné zahynutie je opak večného života.

Človek môže byť zo smrti vyslobodený. Evanjelium človeku ponúka cestu, na ktorej dostane večný život. Tou cestou je Ježiš Kristus z Nazareta (Ján 14:6) a viera v neho a jeho dielo. Kristus vzal na seba ľudskú podstatu bytia (ontologickú prirodzenosť), aby svojou smrťou zahladil toho, ktorý má vládu smrti, to jest diabla (Židom 2:14). Diabol nedisponuje smrťou s konečnou platnosťou. Smrť patrí do sféry jeho pôsobenia, ale satan svojou bytosťou aj svojou mocou je vždy podriadený Bohu (Jób 2:6). Kristus prišiel, aby ukončil vládu smrti, a práve víťazstvom nad smrťou (zmŕtvychvstaním) porazil satana: „Kristus vstanúc z mŕtvych už viacej nezomiera; smrť viacej nepanuje nad ním“ (Rímskym 6:9). Kristus zahladil smrť a vyviedol na svetlo život a neporušiteľnosť skrze evanjelium (2. Timoteovi 1:10). Svojou smrťou Kristus zlomil moc smrti, zrušil odcudzenie sa človeka Bohu, ku ktorému došlo v dôsledku hriechu Adama (2. Korinským 5:18).

Boh v Kristu použil smrť práve na to, aby človeka vyslobodil z vlády smrti a aby človek mohol večne žiť v spoločenstve s ním. O porážke smrti nemusíme pochybovať (1. Korinským 15:26, 54). Druhá smrť nad veriacimi v evanjelium Ježiša Krista už nemá žiadnu moc (Zjavenie 2:11, 20:6). Veriaci v evanjelium sú oživení. Už od svojho znovuzrodenia sú Bohu živí. Aj keď ešte musia prejsť údolím fyzickej smrti, nemusia sa báť, pretože druhá smrť im neuškodí. Za fyzickou smrťou ich čaká už len prenesmierna tiaž slávy (2. Korinským 4:17). Uverivší už boli prenesení z kráľovstva smrti do kráľovstva života (Kolosenkým 1:13). A súc spasení v nádeji (Rímskym 8:24), čaká ich večný život v novom nebi, na novej zemi a v novom Jeruzaleme.

A keď toto porušiteľné oblečie neporušiteľnosť, a toto smrteľné oblečie nesmrteľnosť,

vtedy sa naplní slovo, ktoré je napísané: Smrť je pohltená vo víťazstvo.

1. Korinským 15:54

A Boh zotrie každú slzu s ich očí, a smrti už viacej nebude

ani žalosti ani kriku, ani bolesti viacej nebude, lebo prvé veci pominuli.

Zjavenie 21:4

Poznámky (A-I) a zdroje (1-11)

A) Lucifer (po jeho páde nazývaný satan alebo diabol) a aj anjeli sú tiež stvorené bytosti, avšak netvoria súčasť zemskeho stvorenstva (tvorstva), ktoré bolo zverené Adamovi do jeho správy (vlády). Trest ohnivého jazera pre diabla a jeho anjelov (anjelov, ktorých zvedol a padli spolu s ním) nie je dôsledkom Adamovho pádu. Je dôsledkom pádu Lucifera.

B) V rajskej záhrade boli dva zvláštne stromy. Strom života a strom poznania dobrého a zlého (1. Mojžišova 2:9). Strom života pravdepodobne slúžil k tomu, aby zabezpečoval večnú existenciu (večný život). Podľa verša 3:22 strom života súvisí s večným životom a zdá sa, že aj so stromom (drevom života) spomenutým v Zjavení 2:7 a 22:2.

V Adamovi podľa všetkého išlo o večnú fyzickú existenciu (večný život v zemskej tele), kým v Kristovi ide o večnú duchovnú existenciu (večný život v duchovnom/nebeskom tele) – pozri 1. Korinským 15:47-49; 2. Korinským 5:1-2.

C) Adam bol prvým človekom v celej ľudskej histórii. „A Boh riekol: Učiniť človeka <Doslovne: Adama> na svoj obraz a podľa svojej podoby.“ Slovo Adam, podľa pozn. prof. Roháčka k veršu 1. Mojžišova 1:26, je jednak vlastné meno prvého stvoreného ľudského jedinca, ale je zároveň aj všeobecným označením/pomenovaním jednak pre človeka a jednak pre ľudí; meno Adam = človek i ľudia).

D) To, že prikázanie vo forme zákazu jedenia ovocia zo stromu vedenia dobra a zla oznámené

spolu s trestom za prestúpenie (istotne zomrieš, ak by si jedol z neho) predstavuje zmluvu skutkov, usudzujeme z toho, že vo verši Rímskym 5:14 sa spomína obdobie medzi Adamom a Mojžišom a z kontextu (vláda smrti ako trestu za hriech) vyplýva, že ide o obdobie medzi dvomi zmluvami skutkov (zmluva s Adamom a zmluva s Mojžišom). Ešte s väčšou istotou to vieme z verša Ozeáš 6:7, kde sa spomína prestúpenie zmluvy skutkov a je to prirovnané k zmluve s Adamom.

E) Boh nenávidí hriech a hriech trestá. Bolo to tak aj v období medzi Adamom a Mojžišom. Vidíme mnohé časné Božie tresty, ktoré končili aj smrťou (potopa, Sodoma a Gomora atď.). Avšak verš Rímskym 5:14 odhaľuje, že na prvom mieste (primárne, hlavne) smrť vládla od Adama po Mojžiša pre Adamov hriech, čiže preto, lebo nesú vinu za Adamov hriech.

F) To, že pod Mojžišov zákon sa dostali všetci ľudia, aj pohania, nielen Židia, vieme z verša: „A vieme, že všetko, čo hovorí zákon, vraví tým, ktorí sú pod zákonom, aby boly zapchaté každé ústa, a celý svet aby bol vinný Bohu“ (Rímskym 3:19). Je dosť ťažké porozumieť tomu, ako sa pohania dostali pod zákon, keďže Mojžišov zákon ako zmluvu skutkov uzavrel Boh cez prostredníka Mojžiša priamo len s izraelským národom (so Židmi). Jeden aspekt, ktorý to pomôže pochopiť, je ten, že Izrael v tejto zmluve zastupoval (reprezentoval) celé ľudstvo.

Druhý aspekt, ktorý ozrejmuje, že pohania dostali zákon nepriamo, je vysvetlený vo verši Rímskym 2:14-15 (v kontexte pasáže veršov 2:2-15): „Lebo keď pohania, nemajúci zákona, prírodou robia to, čo požaduje zákon, tí teda nemajúc zákona sami sebe sú zákonom, ako takí, ktorí ukazujú dielo zákona napísané vo svojich srdciach, o čom spolu svedčí aj ich svedomie...“

Tretí aspekt, ktorý ide po tej istej línii ako ten prvý, je, že zákon je pestún vedúci ku Kristovi (Galatským 3:24) nielen Židom, ale aj pohanom.¹¹⁾

G) Človek (Adam) bol stvorený ako jedna integrálna duchovná a fyzická bytosť. Tým, že obe tieto zložky spolu súvisia, duchovná smrť, ktorá nastala okamžite, ako Adam prestúpil Boží príkaz a zjedol ovocie zo stromu poznania, mala dopad aj na jeho fyzický život. Človek bol vyhnaný z rajskej záhrady, kde dovtedy mal plné fyzické aj duchovné zaopatrenie. Od pádu sa o všetko svoje živobytie (život), ako duchovné, tak aj telesné, musí starať sám. Adamovi je to oznámené hneď po páde ešte v rajskej záhrade. Hospodin Boh učinil Adamovi a jeho žene odev z kože, odial ich a poslal preč z raja, zo záhrady Édena, aby človek obrábal zem, z ktorej bol vzatý – čítaj 1. Mojžišova 3:9-24 a je to zrejmé aj z ďalších textov Písma.

H) Pre satana a padlých anjelov neexistuje možnosť spásy. O ich konečnom údele (prebývaní v ohnivom jazere) sa rozhodlo už ich pádom.

I) Najzávažnejším hriechom človeka (ľudstva) je neverenie Božiemu slovu. V podstate ide o neverenie (nevieru), že Boh myslí vážne to, čo hovorí o spasení, spravodlivosti, hriechu, súde a smrti (Ján 16:8-11). To je až dodnes najtrvácnejším satanovým klamstvom.

Najväčším hriechom, ktorý je neodpušiteľný, je neuverenie svedectvu, ktoré Boh dosvedčil o svojom Synovi v evanjeliu. Tento hriech je v Písme označený ako hriech proti Svätému Duchu.

Kto za celý svoj život neuverí evanjeliu Ježiša Krista, podstúpi druhú smrť, ako o tom píšeme vyššie a tiež v zdroji 9).

- 1) Charles C. Ryrie, Základy teologie, Biblos, Třinec 1994, str. 239-272, ISBN 80-900240-6-8
- 2) Bruce Milne, Skúmanie pravdy, Návrat 1992, Praha, ISBN 80-85495-10-4
- 3) J. D. Douglas et al., Nový biblický slovník, Návrat domů, Praha 1996, ISBN 80-85495-65-1
- 4) Teologický slovník k Novej zmluve III, vybral a preložil Ján Grešo, Transciscus, Prešov 1986
- 5) Stanley M. Horton a kol., Systematická teologie, Křesťanský život Albrechtice 2001, str. 298-301,

ISBN 80-7112-069-3
- 6) Stvorený na Boží obraz, Solas číslo 47, leto 2020, str. 17-25
- 7) Žiadosť, hriech, smrť – 1. časť: Žiadosť, Solas číslo 48, jeseň 2020, str....
- 8) Žiadosť, hriech, smrť – 2. časť: Hriech, Solas číslo 49, zima 2020, str....
- 9) Večný súd, 4. časť, Solas číslo 44, jeseň 2019, str. 30-39
- 10) Telesný a duchovný človek, Solas číslo 45, zima 2019, str. 21

11) Pestún vedúci ku Kristovi, Solas číslo 36, jeseň 2017, str. 15-35